

Nr 256.

Av herrar Gezelius och andre vice talmannen Olsson, *angående återgåldande till Anders Mattson i Falun av visst skattebelopp jämte ränta.*

Herr Anders Mattson i Falun, som sedan år 1903 bedrivit grosshandelsrörelse därstädes, åsamkades under första världskriget förluster på grund av att engelska staten beslagtogs vissa av Mattson inköpta varupartier, vilka allenast till ringa del ersattes av vederbörande försäkringsbolag. Som Mattson emellertid ansåg sig äga en säker fordran på engelska staten för värdet av år 1916 beslagtagna varupartier, vidtog Mattson i sitt inventarium den 31 december 1916 icke någon nedskrivning av sitt varulager utan upptogs såsom varulager bl. a. i England liggande, beslagtagna varor till ett anskaffningsvärde av 295 137 kronor 82 öre, varav 22 733 kronor 89 öre utgjorde värdet av 5 250 balar kaffe och 100 balar vitpeppar, vilka varor Mattson aldrig återfått. Det bör anmärkas, att vederbörande taxeringsnämndsordförande år 1917 på förfrågan av Mattson uttalade, att nämnda i England befintliga varor skulle vid rörelseinkomstens beräkning upptagas såsom tillgång i rörelsen. Mattson taxerades i enlighet med sin i överensstämmelse med räkenskaperna upprättade deklaration. Häröver anförde Mattson icke besvär. Mattson taxerades vidare till krigskonjunkturskatt, varöver besvär anfördes, vilka sedermera återkallades. Samtliga Mattson påförda skatter erlades i behörig ordning.

Mattson förlorade prismalet angående de beslagtagna varorna vid prisdomstolen i London. Den erforderliga nedskrivningen, framräknad till 217 733 kronor 89 öre, vidtog Mattson först i balansräkningen den 31 december 1920. Sistnämnda års resultat utvisade en betydande förlust, till väsentlig del betingad av sistnämnda nedskrivning. Förlusten år 1920 översteg den fiktiva vinsten år 1916, vilket sistnämnda år med hänsyn tagen till förlusten å beslagtagna varor skulle utvisat ett underskott å rörelsen.

I anledning av vad sålunda förekommit hemställde Mattson i en serie framställningar till utrikesdepartementet om biträde att på diplomatisk väg söka erhålla full ersättning för beslaget. Dessa framställningar avslögs. Någon möjlighet för Mattson att överklaga den engelska prisdomstolens utslag har icke förelegat. I underdåniga ansökningar hemställde Mattson fördenskull om restitution av skatter till belopp av 36 878 kronor 61 öre, utgörande större delen av de skatter, som han påförts på grund av 1917 års taxeringar. Dessa ansökningar föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Den första underdåniga ansökan som Mattson ingav till finansdepartementet var dagtecknad den 26 januari 1925. Vederbörande taxeringsnämnds-

ordförande och kronoombud hade tillstyrkt framställningen, under det att kammarrätten utan närmare angiven motivering avstyrkte bifall till densamma. Kungl. Maj:t fann genom beslut den 18 december 1925 Mattsons ansökan icke kunna bifallas.

I en den 7 februari 1927 dagtecknad underdånig ansökan hemställde Mattson ånyo om restitution. Ansökningen avsåg ett skattebelopp av 36 878 kronor och 61 öre.

Kammarrätten tillstyrkte denna gång restitution till ett belopp av 36 877 kronor 36 öre jämte ränta efter 5 procent från den 6 maj 1919 tills betalning skedde. Jämväl statskontoret tillstyrkte bifall till framställningen i utlåtande den 19 mars 1927.

Vid behandlingen av ärendet i departementet framkom, att vid den år 1925 avslutade ackordsuppgörelsen med Mattson några borgenärer hade förbehållit sig rätt att erhålla gottgörelse ur till Mattson eventuellt restituerad skatt. Utredningen i ärendet klarlade icke vilken juridisk rätt borgenärerna skulle äga till restituerade skatter. Kungl. Maj:t infortrade då nytt utlåtande från statskontoret samt förordnade om auktoriserad revision av Mattsons räkenskaper.

I nytt utlåtande den 20 juli 1928 anförde statskontoret — efter att ha givit uttryck åt den uppfattningen att endast en förlust utöver gjorda avskrivningar borde föranleda restitution — att det med hänsyn till 1925 års ackordsuppgörelse knappast syntes vara av billighetskäl påkallat att till Mattson återbära dessförinnan erlagda skattebelopp. Statskontoret ansåg sig därför ej kunna tillstyrka ansökningen om skatterestitution.

Det synes oss i föreliggande fall vara ostridigt, att Mattson på grund av 1917 års taxeringar påförts ett skattebelopp av i runt tal 36 000 kronor, utan att han inkomståret 1916 haft en i förhållande till den honom påförda skatten motsvarande inkomst. Vi hänvisa härvid till kammarrättens förut redovisade utlåtande av den 19 mars 1927. Att Mattson bland annat på grund av de erlagda skatterna senare tvingades att gå i likvidation samt därvid träffade en ackordsuppgörelse, varvid några borgenärer i början förbehöllo sig rätt att erhålla gottgörelse ur till Mattson eventuellt restituerad skatt, är icke ett förhållande av beskaffenhet att förringa Mattsons rätt till skatterestitution. Omständigheterna vid skatteläggningen år 1917 synes oss i likhet med taxeringsmyndigheterna vara sådana, att Mattson av billighetskäl bör erhålla återbäring av utav honom för mycket erlagd skatt.

På grund av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att till Anders Mattson, Falun, skall av statsmedel återgäldas ett skattebelopp av 36 877 kronor 36 öre jämte ränta efter fem procent från den 6 maj 1919 tills betalning sker.

Stockholm den 27 januari 1954.

Birger Gezelius.

A. Olsson

i Mora.